

Lymská borelióza

Autor: Kateřina Schovánková

Obr. 1 Klíště

<http://www.jicinvet.cz/Files/image/Zajimavosti/kliste-prev.jpg> 21. 2. 2014

Incidence v ČR: 40/100000 obyvatel/rok

Prevalence: 85 000 nových případů/ rok

Etiologie, Patogeneze:

Původce: bakterie *Borrelia burgdorferi sensu lato* (Evropa)/*sensu stricto* (Amerika)

Přenašeči: klíště, krev sající hmyz

Rezervoár: hlodavci, ptáci

- Přísátí klíštěte
- Po 38. – 48. hodině od přísátí dochází k uvolnění infikovaných slin obsahujících borelii do těla hostitele
- Rozmnožení bakterií v kůži
- Přenos bakterií krví a lymfou do dalších orgánů

Hlavní příznaky:

Někdy onemocnění probíhá bez příznaků, někdy se vyskytnou jen některé nebo mírné.

Poškození mnoha systémů, probíhá ve 3 stádiích.

1. Časné stadium

- Erythema migrans - červená skvrna na stejném nebo i jiném místě než bylo přisáté klíště, objeví se za 14 dní – měsíc nebo se také nemusí vytvořit vůbec

2. Rozšířená nákaza

- Únava
- Bolesti zad, svalů, kloubů
- Pálení pokožky
- Tiky šubání ve svalech
- Autonomní nervový systém – bušení srdce, nepravidelný tep

3. Chronická infekce

- Bolestivě ztuhlý krk
- Zvětšené uzliny
- Pískání v uších
- Závratě
- Aktivace herpetických virů, chronických onemocnění, rozvoj autoimunitních onemocnění, bolestivé neuropatie, nefunkční krátkodobá paměť, poruchy soustředění.

Vyšetření:

- Erythema migrans
- Postupný vývoj příznaků popsaných výše
- Laboratorní testy – založeny na průkazu hladiny protilátek ve vyšetřovaném biologickém materiálu
- Odběr – krev, moč, mozkomíšní mok – nespolehlivé, vychází se z rozdílu hladin protilátek v různých stádiích onemocnění, z jejich vzestupu a poklesu
- Základní orientaci poskytuje test ELISA, přesnější diagnostika je založena na průkazu v testu analýzy proteinů (Western blot).

Obr. 2 Erythema migrans

http://www.allkids.org/pediatricsymptomchecker/housecalls3tab_english/healthimages/lymedisease_9875_phil.htm

Léčba:

- Antibiotika – doxycyklin, tetracykliny, cefalosporiny

Další součástí je léčba symptomatická – protizánětlivá, antiedematózní, analgetická...

Druh léčby závisí na věku pacienta, klinických projevech a délce jejich trvání.

Je možné užívat doplňky stravy, případně léky, které mohou být užitečné během léčby boreliózy, samotné však v žádném případě boreliózu neléčí (př. probiotika - pro podporu střevní mikroflory).

V současné době nelze proti borelióze očkovat, i když řada firem vyvíjí tuto očkovací látku zatím s nedostatečným účinkem.

Komplikace:

V případě neléčení může nemoc zasáhnout nervovou soustavu, klouby či srdce. Ve výjimečných případech může lymeská borelióza zapříčinit i smrt. Viz. chronická infekce

Jak odstranit klíště?

Klíště musí být odstraněno co nejdříve, snižuje se tím riziko nákazy. Vytahujeme jej pinzetou, kleštičkami na klíště nebo speciální kartou. Uchopíme jej za hlavičku (co nejbližší kůži) a kývavými pohyby ho pomalu vyvíkláme. Ranku po vytažení klíštěte ihned dezinfikujeme.

Obr. 3 Kleštičky na klíště

<http://www.novinyprostor.cz/clanek/pozor-na-klistata>

Literatura:

1. 21.2.2014 http://www.wikiskripta.eu/index.php/Lymesk%C3%A1_borreli%C3%B3za
2. 21.2.2014 <http://www.borelioza.cz/>
3. 21.2.2014 <http://www.kliste-prevence.cz/vysetreni-infekcnosti-klistete/jak-odstranit-prisate-kliste/>
4. 21.2.2014 <http://www.ockovani.cz/lymska-borelioza/>
5. Bartůněk P. a kolektiv: Lymeská borelióza, GRADA, 1996
6. Vokurka M., Hugo J. a kolektiv: Velký lékařský slovník, Jessenius Maxdorf, 2002

Seznam příznaků

Změny na kůži, únava, bolesti zad, bolesti svalů, bolesti kloubů, bušení srdce, nepravidelná srdeční činnost, zvětšení mízních uzlin, točení hlavy, nestabilita, psychiatrické a neurologické symptomy, bolesti krční páteře